

Akreditācijas ekspertu komisijas vadītājai Janīnai Rudzītei

Profesionālas tālākizglītības programmas „Dārzu un parku kopšana” eksperta Andra Spailles skaidrojums uz Ogres tehnikuma vēstuli Nr.1-11/195, 05.06.2018.

Sniedzu skaidrojumu secīgi uz vēstulē norādītiem punktiem:

1. Uz neformālu tikšanos par Arboristu izglītības programmas realizēšanu Ogres Tehnikuma tiku uzaicināts gan kā Latvijas Kokkopju Arboristu biedrības (LKAB) vadītājs, gan kā bijušais kolēģis. Mūsu sarunā es izskaidroju situāciju nozarē, ka dotajā brīdī pietiek speciālistu un biedrības nostāju par izglītības programmas atvēršanu citā izglītības iestādē. Biedrība atbalsta programmas īstenošanu vienā izglītības iestādē ar modernu materiāli tehnisko bāzi un augsti kvalificētiem pedagogiem. Iepazinos arī ar renovēto izglītības iestādi un augsti vērtēju izdarīto.
Katra biedrības uzdevums ir apvienot tanī visus nozares speciālistus, lai rūpētos par viņu kvalifikācijas celšanu un aizstāvētu to intereses.
2. Varu apliecināt, ka Senija Proose 2010.gadā un Vaironds Bitenieks 2008.gadā ir ieguvuši kvalifikāciju Kokkopis/Arborists Ērgļu profesionālajā vidusskolā un dažādi ir strādājuši savā profesijā. V.Bitenieks ir LKAB biedrs un zinām par viņa profesionālo darbību. Par S.Prooses profesionālo darbību nozarē nav pilnīgas informācijas, bet ir zināms, ka viņa piedalās ar nozari saistītos izglītojošos semināros. Par pedagoga Armanda Liepiņa dokumentu, kas apliecina viņa arborista prasmes nav pārliecības, ka tās ir pietiekošas, lai iesaistītos izglītības programmas izstrādes darba grupā, jo ABA International izsniegto sertifikātu neatzīst Eiropas Arboristu padome (EAC) (8.-9.06.2018.EAC konference, Amsterdamā), kā arī LKAB. Nav skaidri zinām, kādas zināšanas un iemaņas viņš ir ieguvis. Līdz ar to varu atkārtot, ka izveidotā darba grupa pie programmas ir strādājusi nekvalitatīvi, tikai viņiem zināmu apstākļu dēļ.
3. 2018.gada 15.martā LKAB kopsapulcē tika nolemts: „Biedrība ir atvērta sadarbībai ar Ogres tehnikumu, piedalās jauno arboristu eksaminācijā, kā arī programmas akreditācijas procesā (sēdes kopsavilkums, publicēts www.kokiem.lv)”. Kopsapulcē piedalījās arī pedagogs un biedrības biedrs V.Bitenieks. Tehnikumam izvēloties mani, kā tālākizglītības programmas „Dārzu un Parku kopšana” ekspertu, jau iepriekš bija skaidra mana nostāja šinī jautājumā un V.Bitenieka sniegtā informācija par runāto biedrības kopsapulcē, kā arī tas, ka savu darbu veikšu atbilstoši biedrības lēmumam, profesionāli un atbilstoši savai 10 gadu darba un pedagoģiskai pieredzei šinī profesijā. Saņemtās atbildes uz maniem jautājumiem vēl vairāk pāliecināja mani, ka programma tiek balstīta uz sasniegumiem mežsaimniecībā, priekšmeta programmu neatbilstību profesijas standartam un to, ka nav skaidri zināms kā kvalitatīvi sasniegt rezultātu. Apmeklējot 24.maijā izglītojamā H.Vagara prakses vietu SIA „Rīgas koki”, tika konstatēts, ka prakses vietā ir praktikants, kas vēro uzņēmuma darbinieku (neviens nav sertificēts Kokkopis/arborists) koku zaru apzāģēšanu, izmantojot pacēlāju. Uzraudzīt darbu bija pieaicināts kvalificēts Kokkopis/ Arborists K.Māliņš. Apliecinājums ir saņemts, ka ar K.Māliņu ir noslēgta vienošanās par mentora -

kvalifikācijas prakses vadītāja pienākumu izpildi praktikantam. K.Maliņš nav LKAB biedrs un par viņa profesionālo kvalifikāciju pēc skolas beigšanas nav viedokļa, bet varu informēt, ka dažos koku kopšanas darbu izpildes iepirkumos viņa kvalifikācijas dokuments kalpo kā „atslēga” dažādas reputācijas uzņēmumiem uz dalību tajos. Apmeklējot otru prakses vietu Ķegumā, konstatēju, ka prakses uzņēmumā nav kvalificēta Kokkopja/Arborista un solījums, ka tiks noslēgta vienošanās par mentora - kvalifikācijas prakses vadītāja pienākumu izpildi praktikantam. Mentora uz vietas nebija. Ar vienošanās dokumentu esmu iepazinies. V.Jakabsons nav LKAB biedrs un par viņa profesionālo kvalifikāciju pēc skolas beigšanas nav viedokļa, bet ir informācija, ka strādā gadījuma darbus profesijā.

Secinājums par abām prakses vietām:

- Ir izvēlētas prakses vietas, kurās nestrādā profesionāli Kokkopji/Arboristi, bet publiskā telpā sniedz šādus pakalpojumus šinī nozarē.
- Ar mentoriem tika noslēgta vienošanās tikai pēc eksperta pieprasījuma.
- Nav pietiekošas informācijas par nozarē strādājošajiem uzņēmumiem.

Ir jāuzdod jautājums, kāpēc netiek meklēti uzņēmumi vai Individuālie komersanti, kuros profesionāli strādā Kokkopji /Arboristi?

Komentāri punktu secībā uz Ogres tehnikuma iebildumiem:

1. Mācību saturs:

1.1.Ogres tehnikums nonāk pretrunā ar savu rakstīto pašvērtējuma ziņojumā:

„Profesionālo izglītības programmu izstrādei Ogres tehnikumā tiek izveidotas darba grupas, kurās iesaistās **nozaru speciālisti un asociāciju pārstāvji.**”

1.2.Apšaubu Ogres tehnikuma darba grupas kompetenci izglītības programmas izstrādē, jo tanī piedalījās nepietiekams kvalificētu speciālistu skaits. Domāju, ka ne VISC un IZM ir šādi speciālisti, kas varētu analizēt priekšmetu programmas saturu. Viņi uzticējās Ogres tehnikumam, kā kompetences centram un šos nekvalitatīvos dokumentus ir apstiprinājuši.

1.3.Ir jāmaina mācību priekšmeta Koku un dabas aizsardzība mērķi un uzdevumi, lai tas atbilstu Dārzu un parku kopšanas standarta saturam.

1.4.Par mācību literatūru. Atbildot uz skaidrojumu varu teikt, ka Kokkopja rokasgrāmatā „European Tree Worker” ir apkopotas minimālās zināšanas un tas nav vienīgais avots no kā gūt pilnvērtīgu saturu. Bibliotēkā neatradu nevienu grāmatu par mezgļiem, inventāra katalogus un žurnālus. Neiepazīstināja un neatradu sarakstu ar plānoto literatūras iegādi profesijai.

2. Mācīšana un mācīšanās:

2.1.Mācīšanas kvalitāte. Kā eksperts ar cieņu attiecos pret tehnikuma piedāvāto akreditācijas programmu un varu apgalvot, ka tehnikums daudz laika bija veltījis visas mācību bāzes izrādīšanai un nepietiekoši koncentrējies uz profesiju, līdz ar to detalizētāka iedziļināšanās materiālos nenotika.

Uzskatu, ka e-vide un tās materiāli ir cieši saistīti ar kādas no to uzturēšanas platformām (Moodle, Dokeos, u.c.) un darbību tanī. Šāda prezentācija nenotika. Secinājums, e-vides nav un ir tikai elektroniski pārsūtāmi mācību materiāli. Mācību nodrošināšanai nav visa nepieciešamā aprīkojuma un viņa esamība vai neesamība ir cieši saistīta ar Izglītības programmas un satura izstrādes kvalitāti. Ogres tehnikuma esošajās telpas var iekārtot kvalitatīvu mācību bāzi, bet tas vel nebija izdarīts.

2017.gadā notika divas tikšanās 5. un 26.jūlijā IZM par Kokkopja /Arborista programmas īstenošanu un attīstību, kurā piedalījās Ogres tehnikums, Priekuļu tehnikums, IZM pārstāvji, nozares darba devēji un LKAB pārstāvji, kurās tika sniegta vispusīga informācija par nozari un tas viedokli par izglītības programmas atvēršanu vēl kādā citā izglītības iestādē. LKAB nosūtīja 03.10.2017. vēstuli IZM par nozares turpmāko attīstību (pielikumā). Apliecinu, ka Ogres tehnikums nekādā veidā līdz akreditācijai nav izteicis piedāvājumu LKAB par sadarbību. LKAB valdē ir 5 valdes locekļi un būtiskus jautājumus apspriežot, lēmumi tiek pieņemti balsojot.

2.3.Vērtēšana kā mācību saturs. Mana pieredze nozarē liecina par to, ka kvalitatīva izglītojamo prakse var notikt tikai tādos uzņēmumos, kuros strādā objektos Kokkopji/Arboristi, nevis sniedz tikai konsultācijas darba darītājiem vai atrodas objektā, tāpēc ka to prasa Rīgas saistošie noteikumi Nr.204..

4.2.Izglītojamo drošības garantēšana. Neatradu nevienu instrukciju, kas būtu skolotāju izstrādāta atbilstoši profesijas specifikai, bet praktiskās nodarbības ir uzsāktas. Pedagoģa pavirša attieksme pret darbu!

6.1.Iekārtas un materiāli tehniskie resursi. Pastāvu pie viedokļa, ka nav tehnikumā profesijai specifisku koksnes paraugu uzskates līdzekļi.

Mežsaimnieciskie uzskates līdzekļi tikai daļēji var papildināt nepieciešamos, tāpat nav izprasta profesijas specifika.

Ogres tehnikums nav nekādā veidā izteicis priekšlikumu LKAB par mācību aprīkojuma saskaņošanu vai par ieteicamo sarakstu, uzsākot īstenot programmu. Aprīkojums ir iegādāts nepietiekamā skaitā, nenodrošina nepieciešamā satura un praktisko iemaņu pamatu apgūšanu. Nav tuvāka laika plāna/grafika par aprīkojuma pilnveidošanu, līdz ar to nav skaidrs, kā tiks attīstīta šī materiāli tehniskā bāze.

Varu apgalvot, ka palīdzību Ogres tehnikums nav saņēmis no speciālistiem Igaunijā (tikos 2018.gada maijā un precizēju informāciju).

Par Ogres tehnikuma iesaistīšanos EAC nav izprasta šīs organizācijas loma Eiropā. Tanī iestājas valstis un katru valsti tanī pārstāv profesionāla organizācija, nevis izglītības iestāde. LKAB viena balss no valsts EAC.

Savukārt LKAB ir jācenšas Latvijā veidot profesijas atpazīstamību, normatīvos dokumentus, nodrošināt kvalitatīva darbaspēka nonākšanu darba tirgū, tā kvalifikācijas celšanu un aizstāvību.

Ņemot vērā Ogres tehnikuma iebildumus par eksperta darbu secinu, ka Izglītības iestāde:

1. Savas nepadarītas lietas gatavošanās procesā, kas sevī ietver skolotāju sagatavošanu, darbs ar uzņēmumiem un nozares organizāciju noved uz ekspertu, kā ieinteresēto personu un necenšas uzklaut priekšlikumus;
2. Pārāk sakāpināti uztver piedāvāto akreditācijas termiņu 2 gadi, tas ir pietiekošs laiks, lai veiktu programmā uzlabojumus, sakārtotu pedagogu un sadarbības jautājumus, un nodrošinātu tuvākā nākotnē kvalitatīvu mācību procesu;
3. Uzskatījusi, ka esošā mežsaimnieciskā bāze ir pietiekoši labs arguments, lai tik īsā laikā uzsāktu īstenot šo izglītības programmu, tam atbilstoši negatavojoties;
4. Izvēloties piesaistīt ārzemju ekspertu akreditācijai, apšaubu manu, kā eksperta pieredzi nozarē un godprātīgi veikto darbu.

Priekšlikums, izvēloties akreditācijai ārzemju ekspertu, lūgums to uzticēt Eiropas Arboristu padomei, lai tā deleģētu savu pārstāvi.

Domāju, ka tas būs pirmais precedents EAC, ka izglītības iestāde, neuzsākot sadarbību ar LKAB, lūgs ekspertu no Eiropas, lai akreditētu to, kas ir nepietiekoši sagatavots!

A.Spaile